

[N. Chr. Christensen.]

sag, er, at man ikke har kunnet nå til enighed med hensyn til den såkaldte weekendlukning. Medens handelens repræsentanter i 1938 nærrede store betænkeligheder ved at indskrænke lukketiden, er man nu enig med medhjælperorganisationerne om at anbefale den nuværende 14-lukning om lørdagen. Sindelagsskiftet begrundes af handelens repræsentanter med vareknaphed og vanskeligheden ved at få kvalificeret personale. Jeg tror, at denne betragtning ikke er fyldestgørende med hensyn til at dække selve problemet; der kommer jo ikke alene andre tider, men vi er på vej mod mere normale tider, som skulle give mulighed for allerede nu at komme bort fra den lov, der udelukkende skyldes de ekstraordinære forhold, som opstod efter besættelsestiden, da der var så få varer her i landet. Hvorfor har man med store ofre for befolkningen indledt en genrejsningspolitik? I den hårde verden, vi lever i, vil de, der hengiver sig til feriestemningen, ikke have mulighed for at klare sig i den konkurrence, der utvivlsomt vil opstå på samme vis, som vi tidligere har kendt den her i landet. Det ses da også af kommissionsbetænkningen, at alle medlemmerne har været inde herpå. Betænkningen omtaler, at kollektiv ferielukning eller fuldstændig lukning af butikkerne i alle brancher på bestemte ugedage eller lukning tidligere på dagen end påbudt i loven, middagslukning o.s.v., o.s.v. har forvoldt forbrugerne store vanskeligheder. Dette har endog givet anledning til drøftelse om at forlade lukkelovens hidtidige princip, hvorefter det står de næringsdrivende frit for at holde deres butikker åbne på de af lukkeloven fastsatte tider, og gå over til en lukkelov, som påbyrder dem at holde åbent i et bestemt tidsrum. Formanden, professor Hurwitz, har under drøftelsen heraf været inde på det, man kalder den helt frie lukketid, uden at der dog i udvalget er opnået tilslutning hertil.

Jeg er ganske enig i konklusionen i betænkningen, at det vil stride imod dansk tradition at indføre en sådan egentlig arbejdspligt for de næringsdrivende, men så må de næringsdrivende til gengæld ud fra samme frihedsfølelse ikke stille sig imod en betragtning, hvorefter forbrugerne ved en fornuftig lukketid — og det mener jeg 16-lukningen om lørdagen er, fordi den er fremgået af et kompromis, der tager hensyn til begge parter — kan få lejlighed til at gøre deres indkøb hos de handlende, der vil betjene deres kunder ved at holde åbent til denne tid. Det er en misforståelse at tro, at dette spørgsmål ene drejer sig om købmænd og deres

medhjælpere. Spørgsmålet drejer sig jo i lige så stor udstrækning, ja, i måske endnu større udstrækning, om hele det forbrugende publikum og om den bedst mulige betjening af dette publikum og derved også om den indtjening, som købmændene kan få ved at betjene publikum på den bedst mulige måde.

Fra andre erhvervsorganisationers side har man også fremført synspunkter, som ikke falder sammen med de synspunkter, købmændsorganisationerne og medhjælperorganisationerne har fremført. Landbruget har således opstillet det spørgsmål, hvorledes man på landet skal kunne holde kravet nede om at indføre weekendlukning der, efterhånden som alle i købstæderne og stationsbyerne får en weekend gennemført. Hertil knytter sig tillige et samfundsmæssigt problem, nemlig hvorledes man skal stoppe den skadelige overflytning af arbejdskraft fra land til by. Man kan nu engang ikke på landet gennemføre denne klokkeslætslukning, som man er inde på gennem lukkeloven at gennemføre for et bestemt erhverv her. Hvis dette sker f. eks. for de unge medarbejdere i landbruget, opstår i samme øjeblik spørgsmålet om, hvorvidt gårdmanden og hans ægtefælle ene skal passe bedriften fra lørdag middag til mandag morgen, og jeg vil dog tro, de fleste vil finde, at det ikke alene vil være en urimelig ordning, men også en opslidende og umulig ordning for de pågældende.

Fra industriens og håndværkets side har man peget på, at en varig lovfæstning af lukningen af butikker kl. 14 om lørdagen vil medføre en afkortning af arbejdsugen, hvorved produktionen vil gå ned og genopbygningen hemmes. Det hedder i betænkningen herom: „Da en varig weekendlukning kl. 14 må formodes at vilie medføre afkortning af arbejdsugen, uden at ugelønnen går ned, vil produktionen herigennem fordyres.“ Det har vist sig efter kl. 14-lukningens gennemførelse, at der er et meget stort antal forsømmelser om lørdagen navnlig blandt de kvindelige arbejdere, hvilket skyldes, at der med lukningen af butikker kl. 14 ikke levnes arbejderne tilstrækkelige indkøbsmuligheder. En opretholdelse af kl. 14-lukningen om lørdagen vil derfor få alvorlige økonomiske konsekvenser for samfundet og vil bidrage til, at det genopbygningsarbejde, som vi dog alle må være interesserede i, hemmes.

Det er jo ikke alene landbruget og industrien og håndværket, der vender sig imod den midlertidige lov, det er også husmødrene og de enligt stillede kvinder. Det er ikke alene